

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Малопольський державний університет
імені Вітольда Пілецького в Освенці (Польща)
Університет економіки в Братиславі (Словаччина)

V Міжнародна науково-практична конференція

**“УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ
ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ:
РЕАЛІ І ВИКЛИКИ”**

Збірник тез доповідей

11-12 квітня 2023 р.

**УДК 005:[316+330:005.591.4]:332.15(043.2)
У66**

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
Науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 10 від 26 квітня 2023 року)*

У66

Управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів: реалії і виклики: збірник тез доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції (м. Мукачєво, 11-12 квітня 2023 р.). – Мукачєво: МДУ, 2023. – 195 с.

***Відповідальний за випуск:** ХАУСТОВА Ксенія – к.е.н., доц., доцент кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму.*

***Технічний редактор:** ПУГАЧЕВСЬКА Катерина – к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму.*

У збірнику тез за матеріалами V Міжнародної науково-практичної конференції, що проводилася кафедрою менеджменту, управління економічними процесами та туризму Мукачівського державного університету, висвітлюються погляди науковців, здобувачів освіти, представників державних органів влади та місцевого самоврядування, підприємницьких структур на актуальні проблеми управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів в сучасних умовах.

Матеріали структуровані в розрізі декількох напрямів досліджень: «Управління економікою держави в умовах глобальних перетворень»; «Особливості регіонального управління господарськими процесами»; «Управління економічними процесами суб'єктів господарювання»; «Фінансове регулювання та обліково-аналітичне забезпечення діяльності суб'єктів на мікро- та макрорівнях»; «Управління інвестиційно-інноваційною діяльністю»; «Управління освітньою діяльністю у цифровому просторі»; «Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства».

Матеріали подано в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

УДК 005:[316+330:005.591.4]:332.15(043.2)

*Матеріали конференції доступні для перегляду на офіційному сайті університету
за адресою <https://msu.edu.ua/konferenciji-seminari/>*

©Мукачівський державний університет, 2023
© Кафедра менеджменту, управління економічними процесами та туризму, 2023

СЕКЦІЯ 2. ОСОБЛИВОСТІ РЕГІОНАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ ГОСПОДАРСЬКИМИ ПРОЦЕСАМИ

ГОБЛИК-МАРКОВИЧ Н.М., ХАУСТОВ С.О. СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНИХ ДЕСТИНАЦІЙ У РЕГІОНІ	57
МИХАЛЬЧИНЕЦЬ Н. О. ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ РОЗВИТОК В УМОВАХ ПОДОЛАННЯ ЗАГРОЗ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ	59
МИКУЛАНИНЕЦЬ С. І., МИКУЛАНИНЕЦЬ В. В. ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНИЙ КОМПЛЕКС РЕГІОНУ ЯК ОБ'ЄКТ ДОСЛІДЖЕННЯ	61
РАШКЕВИЧ О.А., ТОВТ Т.Й. СТРУКТУРНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТЕНЦІАЛУ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	63
ФЕЄР А.Є. ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГІРСЬКИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД	66
ХАУСТОВА К.М., ЛАКАТОШ В.В. ОРГАНІЗАЦІЯ СПОРТИВНО-ОЗДОРОВЧОГО ТУРИЗМУ РЕГІОНУ	68
ПАПП В.В., БОШОТА Н.В., САХНО Л.Є. РОЛЬ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНИХ ТЕРИТОРІЙ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ У ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ	70
ПАПП В.В., БОШОТА Н.В., БІЛКЕЙ К.Т. РОЛЬ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ У СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОМУ РОЗВИТКУ РЕГІОНУ	72

СЕКЦІЯ 3. УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНИМИ ПРОЦЕСАМИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

ВОРОТКОВ В.О. ОБГРУНТУВАННЯ ДОЦІЛЬНОСТІ ПОЗИЦІОНУВАННЯ ТОВАРІВ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕННОСТІ	75
ДЕНИСЕНКО М.О. ФОРМУВАННЯ СТРУКТУРИ МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	76
КЛИМАШ Н.І., ГРАБОВСЬКА Н.В. ТРАНСФОРМАЦІЯ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ	78
КУКУРУДЗ Р.С. ТЕНДЕНЦІЇ ПРОПОЗИЦІЙ В ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	81
КУЛІНІЧ Т.В., ТИМЧИНА Ю.А. РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ СФЕРИ ПОСЛУГ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	82
ЛИЗАНЕЦЬ А.Г., БАБИНЕЦЬ А.В. ЗАСТОСУВАННЯ КОУЧИНГОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УПРАВЛІННІ ПЕРСОНАЛОМ ТОРГОВОГО ПІДПРИЄМСТВА	86
ЛИЗАНЕЦЬ А.Г., ЧАБАН О.В. УПРАВЛІННЯ КОМУНІКАЦІЯМИ ПРИ РОБОТІ НАД АРХІТЕКТУРНИМИ ПРОЕКТАМИ	88
ЛИЗАНЕЦЬ А.Г., ПЕЛЕНКО В.В. УПРАВЛІННЯ ЗБУТОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ОПТОВИХ ТОРГОВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ	92
ЛИЗАНЕЦЬ А.Г., ПОПОВИЧ В.В. КОНЦЕПЦІЯ СИТУАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ОРГАНІЗАЦІЇ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ СЕРЕДОВИЩА	95
МАРИНЕЦЬ А.В., ТОВТ Т.Й. ОСОБЛИВОСТІ КОМІСІЙНОЇ ТОРГІВЛІ В УКРАЇНІ	98
МАСЛИГАН Р.М. СУТНІСТЬ АДМІНІСТРУВАННЯ ІНТЕГРОВАНОГО РОЗВИТКУ КІБЕРСПОРТИВНИХ КЛУБІВ	100
МИКУЛАНИНЕЦЬ С. І., ІВАНЧИК С. І МУЛЬТИНАЦІОНАЛЬНА КОМПАНІЯ: КРОС-КУЛЬТУРНИЙ АСПЕКТ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ	102

2. Атамас П.Й. Бухгалтерський облік у галузях економіки: Навч. посіб. Вид. 2-ге. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 392 с.
3. Дроздова О.Г. Комісійна торгівля – специфічна форма торговельної діяльності. Вісник соціально-економічних досліджень. 2014. Вип. №2 (53). С. 56-60.
4. Економічний енциклопедичний словник: у 2 т. За ред. С. В. Мочерного. Львів: Світ, 2011. 611 с.
5. Цивільний кодекс України. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/T030435> (дата звернення: 10.04.2023).

УДК 331.101

Р.М. МАСЛИГАН

аспірант кафедри обліку та оподаткування і маркетингу,
Мукачівський державний університет
м. Мукачево, Україна

СУТНІСТЬ АДМІНІСТРУВАННЯ ІНТЕГРОВАНОГО РОЗВИТКУ КІБЕРСПОРТИВНИХ КЛУБІВ

Зміст категорії адміністрування проявляє себе податковій сфері, у сфері публічного адміністрування, у сфері кадрового управління, у сфері митних ризиків, управління окремим підприємством та інших сферах, де вона є досить поширеною.

Загалом категорія адміністрування походить із сфери юриспруденції. Перший випадок використання терміну "адміністрування" у юридичному контексті пов'язують з напрацюваннями Андре Жан Реноара. Однак саме набуття категорією широкого вжитку відбулося у царині податкової сфери. Це підтверджується значним поширенням комплексної категорії «адміністрування податків» у науковій літературі. Так, Рамазанова Б. [5] розглядає категорію «адміністрування податків» як відносини з регулювання, встановлення, впровадження та стягнення податків і зборів або як відносини з податкового контролю за дотриманням податкового законодавства, відповідальності у сфері податків і зборів, захисту прав платників податків. Попова С.М. [3] розглядає категорію «адміністрування податків» як організаційну та управлінську діяльність уповноважених державних органів з дотримання податкового законодавства, забезпечення повноти та своєчасності надходження податків до бюджетної системи та притягнення до відповідальності порушників податкового законодавства. Проскура К. [4] розглядає категорію «адміністрування податків» як сукупність норм, методів, засобів та дій, за допомогою яких уповноважені органи держави здійснюють управлінську діяльність у сфері оподаткування.

За змістом підходів, категорія "адміністрування" ототожнюється з категоріями "управлінські відносини" та "організаційною управлінською діяльністю", які проте за своїми проявами є багатограними (оскільки формується нормами, методами, засобами та спрямовані на продукування цілеспрямованої дії суб'єкта управління на об'єкт, за якою дії утворюють складне комплексне явище управлінського впливу). Крім того, згідно з Податковим кодексом, очевидно, що продукування цілеспрямованої дії стосується лише адміністрування податків, яке має визначальну функцію.

Впровадженню категорії «публічне адміністрування» в Україні сприяв розвиток ринкових відносин. Наразі ця категорія характеризується неоднозначно. Так, О. Амосов та Н. Гавкалов [1, с. 8] розглядають її як модифікацію класичного менеджменту в сферах планування, організації, мотивації та контролю з метою ефективного використання ресурсів стосується органів влади, бізнесу та громадян. Т.Б. Семенчук [6, с. 388]

розглядає категорію «публічне адміністрування» як метод управління наданням суспільству послуг щодо законодавства та реалізації обраної політики відповідно до делегованих повноважень державних службовців у всіх напрямках її прояву. За змістом підходів відбувається ототожнення категорії «адміністрування» з будь-якою формою управління або будь-якими функціональними формами менеджменту. Разом з тим, Закон "Про адміністративну процедуру" від 17.02.2022 р. № 2073-IX визначає адміністративну процедуру як систему процедур, які застосовуються у сфері публічного управління з метою забезпечення захисту прав і законних інтересів фізичних та юридичних осіб. Отже, можна стверджувати, що сфера охоплення адміністрування є лише найвищим рівнем управління.

До 50-х років ХХ ст. у західній практиці склалося хибне уявлення про те, що категорія адміністрування належить лише до галузі публічного менеджменту та адміністрування. Більшість категорій адміністрування в інших сферах, серед яких кадрове управління, управління організацією, бізнесом або їх системами (об'єднаннями), не розроблялося і не використовувалося. Категорія адміністрування підмінялася на прийоми регулювання та оперативного-тактичного управління. Це сформувало плутанину щодо сутності цієї категорії, й спричинило явища управлінського хаосу, а відтак і реальні втрати в господарській діяльності організацій, у тому числі у спортивній сфері.

Із початку ХХ ст. на такі втрати звернули увагу І. Адієс, Райченко О. В., Дібніс Г.І., Ромахова О.О., Бондар Т.С. та ряд представників наукової школи управління спільною діяльністю осіб, які виробляють продукти та послуги ін. Ця проблема особливо посилюється при необхідності здійснення окреслених дій у межах об'єднань економічних суб'єктів, де необхідно здійснювати спільну діяльність та контролювати її результати. Закономірно на цей період припало певне пошквалювання досліджень в сфері, що торкнулася комплексних категорій кадрового адміністрування, адміністрування системи, організації або іншої спільної діяльності осіб, які виробляють продукти та послуги.

У той же час такі категорії все ще малодосліджені та мають суперечливий зміст. Наприклад Шейко Є.В [8] розглядаючи категорію кадрового адміністрування, ідентифікує її як ведення, реєстрація документації підприємства в рамках політики управління персоналом і вчасне корегування помилок менеджерів тощо. О.В. Серов [7] розглядаючи категорію адміністрування системи, організації, підприємства, бізнес, а І.П. Яковлев [9] як державне управління та його механізм; виконавчо-розпорядча діяльності держави; процесів сплати загальнообов'язкових платежів. Відтак, очевидно, що адміністрування стосується лише складової частини цілеспрямованої дії суб'єкта управління на об'єкт.

Коректним буде розгляд категорії адміністрування як складової частини цілеспрямованої дії керівних компонентів найвищого рівня, спрямованої на пряме та обов'язкове визначення та контроль поведінки і діяльності об'єкта. У системах управління кіберспортивними клубами та їх об'єднань система адміністрування є обов'язковою надбудовою у зв'язку із явищем еволюціонування. Під явищем еволюціонування розуміється розвиток кіберспортивних клубів або об'єднань кіберспортивних клубів через:

- спільні дії, спрямовані на впровадження нових функцій;
- спільні впливи, що належать до найвищого рівня управління;

Список використаних джерел:

1. Амосов О., Гавкалова Н. Публічне адміністрування в Україні: зв'язок з архетипами та пріоритети розвитку, Публічне управління: теорія і практика. 2014. № 2. С. 7–13.
2. Мироненко Ю.О. Сутність адміністративного управління підприємством та його актуальність у сучасних умовах, Управління розвитком. 2014. № 13. С. 65–68.

3. Попова С.М. Адміністративно-правовий статус податкових органів України: монографія, Харків: Золота миля, 2012. 386 с.
4. Проскура К. Податкове адміністрування у розвинених європейських країнах, Економічний аналіз. 2012. № 11/1. С. 203–206.
5. Рамазанова Б. Основные подходы к определению понятия «налоговое администрирование», Теория и практика общественного развития. 2014. № 1. С. 447–449.
6. Семенчук Т.Б. Сутність категорії «публічне адміністрування» та передумови її формування, Вісник економіки транспорту і промисловості. 2013. № 42. С. 385–390.
7. Серов О.В. Аналіз термінологічного забезпечення категорійно-понятійного апарату в галузі знань «публічне управління й адміністрування», Державне управління: теорія та практика. 2016. № 2. С. 15–23.
8. Шейко, Є.В. Кадрове адміністрування в системі управління персоналом на сучасних підприємствах, Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., Суми: СумДУ, 2014. - Т.2. - С. 315-316.
9. Яковлев І.П. Публічне адміністрування у сфері державної митної справи: термінологічний пошук, Європейські перспективи. 2015. № 6. С. 119–125.

УДК 316.7/.723:005.95/.96(043.2)

С. І. МИКУЛАНИНЕЦЬ

кандидат економічних наук, старший викладач
кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму,
Мукачівський державний університет,
м. Мукачево, Україна

С. І. ІВАНЧИК

здобувач ОС «Бакалавр»
спеціальності 073 «Менеджмент»
Мукачівський державний університет,
м. Мукачево, Україна

МУЛЬТИНАЦІОНАЛЬНА КОМПАНІЯ: КРОС-КУЛЬТУРНИЙ АСПЕКТ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

Важливим фактором безперервних глобалізаційних змін в міжнародній економіці виступають мультинаціональні компанії, які функціонують у диверсифікованому крос-культурному середовищі. На основі цього зросла увага науковців в сфері управління до таких концепцій як глобальний та крос-культурний менеджмент. Мультинаціональні компанії постійно здійснюють координацію та контроль діяльності дочірніх компаній на перетині національних кордонів, що зумовлює необхідність функціонувати в різних національних контекстах.

Мультинаціональні компанії в сфері послуг мають можливість перенести частину процесу створення послуги в країну з нижчими затратами на оплату праці, а процеси пов'язані з науковими дослідженнями та розробками можна здійснити в регіоні, де знаходяться відповідні спеціалісти. Для виробничої сфери також є актуальним розміщення основної частини процесу створення продукту в країнах, які мають дешевші фактори виробництва, а результати наукових досліджень та інноваційні розробки легко можна переміщати через кордони на основі запатентованих технологій.

Отже, з метою забезпечення продуктивного функціонування мультинаціональної компанії, яка здійснює свою господарську діяльність на ринку іншої країни, повинна володіти значними стратегічними перевагами, пов'язаними з використанням

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>